

Latviaprojektene

Latviaprojekt 1994

Hensikten med prosjektet var å gi et lite bidrag til demokratibyggning i Latvia etter Sovjetunionens oppløsning. Tolv latviere i ledende stillinger innen seks ulike fagområder ble invitert til et fire ukers studieopphold i Norge. Vi ønsket å gi et lite innblikk i hvordan det norske demokratiet fungerer innenfor de fagområdene de enkelte deltagerne representerte.

Lars Lohne og Per Gudmundsen tar imot deltagerne fra Latvia

Det ble lagt opp til studieprogram for fagområdene offentlige helsetjenester, miljø- og naturvern, justisvesen, kommunal forvaltning, og for massemedia og skoleadministrasjon.

Prosjektet var et samarbeid mellom seks av klubbene på Nedre Romerike – Lillestrøm RK, Sagdalen RK, Strømmen RK, Lørenskog Vest RK, Nittedal RK og Skedsmokorset RK. Prosjektet ble ledet av en styringsgruppe med Nils Holme fra Lillestrøm RK som leder, og med Per Aag og Per Gudmundsen som medlemmer fra vår klubb. Man fikk meget gode tilbakemeldinger på prosjektet. Det var lærerikt og givende og ga varige forbindelser til Norge. Etter hjemkomsten til Latvia, tok en av deltagerne, Janis Bertulis, initiativ til opprettelsen av Valmiera Rotary Klubb.

Latviaprojektet 96-97

Basert på de gode erfaringene med prosjektet i 1994, ble det allerede i 1995 påbegynt planlegging av et nytt tilsvarende prosjekt. Denne gang var det rotaryklubbene Lillestrøm,

Sagdalen, Nittedal, Skedsmo Nord og Skedsmokorset som deltok i prosjektet. Finansieringen ble problematisk og prosjektet måtte utsettes. Men med støtte fra tiltaksfondet og fra Utenriksdepartementet, ble det besluttet å gjennomføre prosjektet i 1997. Vi fikk stor hjelp av Valmiera RK. Kjell Nilsen fra Nittedal RK og Per Gudmundsen fra klubben vår reiste til Valmiera i desember 96 for å intervju og velge ut deltagere.

Prosjektet ble gjennomført i tidsrommet 1-21 juni 1997. Det deltok 10 latviere i ledende stillinger fra fem forskjellige profesjoner – kommunal forvaltning, miljø- og naturvern, massemedia, justisvesen og skoleadministrasjon. Programmet omfattet tre deler:

- Et fellesprogram som omfattet forelesninger om Norges konstitusjon ved Universitetet i Oslo, besøk på Stortinget og Europaprogrammet, weekend tur til Vestlandet, samt velkomst- og avslutningsarrangementer
- Fem ulike studieprogrammer tilrettelagt for de fem angjeldende fagområdene
- Sosialt samvær, omvisninger, osv – tilrettelagt av vertsfamiliene.

Fellesprogrammet 2-3 juni startet med et plenumsmøte på det Juridiske Fakultet ved Universitetet i Oslo. De ble tatt imot av vår fremste statsrettslærde og fikk en kort innføring i den norske rettsstats grunnprinsipper, parlamentarismen og maktfordelingsprinsippet. Andre dag gikk turen til Stortinget hvor gruppen ble tatt imot av stortingsrepresentant Eva Finstad. Det ble omvisning og redegjørelse om vår lovgivende makts trekammersystem – lagting, odelsting og storting – som senere er endret.

Dagene 4-20 juni ble viet meget omfattende studieprogrammer for de enkelte faggruppene, bare avbrutt av sosial aktivitet og helgeturen til Vestlandet 13-15 juni. Som eksempel kan nevnes programmet for den juridiske gruppen:

- 5 juni - Oslo tinghus - redegjort for den dømmende makt og domstolenes virke, med foredrag av lagdommer Hans Petter Lundgaard, og omvisning i Oslo byrett ved byrettsdommer Kåre Røkkum, Eidsivating lagmannsrett og Høyesterett av Høyesterettsjustitiarius Erling Sandene
- 9 juni - høyesterettsadvokat Hans Stenberg-Nilsen ga en innføring i den praktiserende advokats rolle, deretter et besøk med foredrag i Den Norske Advokatforening
- 11 juni – påtalemyndighetens og politiets rolle i rettsstaten med oppstart med besøk på Politihøgskolen i Oslo, deretter hos statsadvokatene i Oslo, og hos Riksadvokaten
- Ekskursjon på Oslo politikammer den 16. juni med deltakelse av Politimesteren hvoretter politiinspektør Arne Huse, den gang leder for kriminalpolitisen, redegjorde for politisamarbeidet over landegrensene
- Etter ønske fra deltakerne ble det den 18. juni redegjort for fengselsvesenet, med besøk og foredrag i Justisdepartementet og fengselsstyret, og besøk i Oslo kretsfengsel. Dagen etter ble Ullersmo landsfengsel og Krogsrud arbeidsleir besøkt.
- Til slutt, den 20. juni, ble deltakerne tatt imot hos Kriminalomsorgen i Frihet med foredrag om denne funksjonen.

All tilbakemeldingene tydet på at gjennomføringen av prosjektet var meget vellykket og svarte til forventningene. Prosjektet krevde imidlertid en betydelig ressursinnsats, spesielt med tanke på alle de studieområdene det omfattet.

De latviske deltagerne i 1997 bidro med sang under avslutningen på Huseby gård.

PC-prosjektet

Med klubbens aktive delaktighet i prosjekter rettet mot Latvia, og spesielt vår kontakt med Valmiera Rotary Klubb, hadde vi god kunnskap om hva slags hjelp som var viktig. På denne bakgrunn ble det i samarbeid med Lillestrøm RK, satt i gang et prosjekt med å anskaffe PC-er til en skole i Valmiera.

Klubbene hadde ikke tilstrekkelig med midler til kjøp av nytt materiell, men det lyktes å skaffe tilveie et førtitalls avhendede PC-er med tilhørende skjermer. De hadde små harddisker, var uten diskettstasjon og egnet seg derfor ikke til skolebruk slik de var. Brukte harddisker av tilstrekkelig størrelse var det vanskelig å få tak i. Det ble derfor nødvendig å anskaffe en del nye. Brukte diskettstasjoner fikk vi imidlertid gratis fra samme firma som ga oss PC-ene. Forsvarets Logistikkorganisasjon, på Kjeller stilte velvilligst et lokale til disposisjon, hvor vi kunne oppbevare PC'er og utstyr, og drive dugnadsarbeide med utskifting av harddisker og montering av diskettstasjoner.

Få av deltagerne hadde "skrudd" på en PC tidligere, men under kyndig veiledning gikk arbeidet over all forventning. Etter oppgraderingen ble hver enkelt PC startet opp og testet, slik at alt var klart for innlegging av programvare, noe skolen i Valmiera, etter avtale, selv skulle stå for.

Pakking og forsendelse av 32 PC'er med skjermer var en stor utfordring, ikke minst kostnadmessig. Her fikk vi imidlertid utrolig god hjelp av et større norsk firma med forretninger i Latvia. De sørget for transport og leveranse direkte til skolen i Valmiera.

Vi har fått takkebrev og bilder som viser PC-ene i bruk. Samarbeidet med Lillestrøm RK var utmerket. Vi hadde mye moro underveis - alt i alt et meget vellykket prosjekt.

Over: PC-ene klare på datarommet ved Valmiera Viesturs Secondary School.

"Ildsjelene" i PC-prosjektet foreviget på Romerike et sted.

Legebesøk

Som en følge av at klubben over flere år har utviklet gode kontakter med Valmiera RK i Latvia, ble det våren 2004 arrangert slik at to leger fra Valmiera fikk hospitere i fire uker ved Ullevål sykehus, Akershus Universitetssykehus (AHUS) og Rikshospitalet. De fikk også begge være med Luftambulansen på oppdrag til Vestlandet. Det ble et meget givende opphold for de to legene. Prosjektet ble ellers støttet av Distriktet.

SOS-barnebyer

Sent 2005 ble klubben kjent med at Frivillige for SOS-barnebyer i Norge var engasjert i å bygge en SOS-barneby i Valmiera. Av 12 hus skulle tre hus finansieres ved innsamlinger i Skedsmo, Bærum og Sandefjord, og husene skulle ha navn etter kommunene. Klubbens internasjonale komité tok kontakt med Akershus-avdelingen av SOS-barnebyer for å høre hva Rotary eventuelt kunne bidra med. Primært ønsket de seg en minibuss for å kunne transportere barna til forskjellig aktiviteter i lokalsamfunnet. Vi tok kontakt med klubbene i de tre kommunene og fikk i tillegg til vår egen klubb, også med Lillestrøm RK, Strømmen RK, Skaugum RK og Nesbru RK. Valmiera Rotary Klubb var hjemmeklubb for å søke Matching Grants fra Rotary Foundation (RF). Med bidrag fra RF og Tiltaksfondene i distrikt 2260, 2290 og 2310, skaffet vi til veie i underkant NOK 250.000 - nok til å finansiere innkjøp av en minibuss til barnebyen.

SOS-barnebyer Valmiera

Med overskuddet fra Nyttårskonserten med Sølvguttene i 2008, finansierte vi sammen med Skedsmo Nord RK også et flott elektrisk piano. Videre betalte klubben for en PC med stor skjerm til barnebyen. Skolebarn fra Skedsmo bidro ellers sterkt til å fullfinansiere Skedsmohuset.

Barnebyen i Valmiera ble høytidlig åpnet i august 2007. De skandinaviske ambassadene var representert. I tillegg var distriktslederne fra Norgesavdelingen av SOS-barnebyer, samt to skolebarn fra Skedsmo, tilstede. Magne Aandahl fra vår klubb, representerte Rotary ved åpningen. Åpningen ble ellers gitt god pressedeckning.

Magne og Gerd Aandahl ifm overlevering av minibuss til SOS-barnebyer Valmiera.